

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/199878,Banery-na-budynku-IPN-w-Rzeszowie-wpisuja-sie-w-obchody-80-rocznicy-bitwy-o-Mont.html>
03.05.2024, 19:10

Banery na budynku IPN w Rzeszowie wpisują się w obchody 80. rocznicy bitwy o Monte Cassino

W związku z obchodzoną w tym roku 80. rocznicą bitwy stoczonej przez żołnierzy 2 Korpusu Polskiego generała Władysława Andersa o wzgórze Monte Cassino, siedzibę Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie zdobią banery wpisujące się w te obchody.

- Pierwszy przedstawia Dowódcę 2. Korpusu Polskiego generała dywizji Władysława Andersa. Zbiory Szkoły Podstawowej w Cieszanowie
- Drugi przedstawia polskich pancerniaków Pułku 4. Pancernego „Skorpion” po zdobyciu Monte Cassino, na zniszczonym czołgu typ M4A2 „Sherman” III. Zbiory Edwarda Czwaczki
- Trzeci przedstawia polskich żołnierzy przy grobie kolegi na Polskim Cmentarzu Wojennym w Monte Cassino, który został poświęcony 1 września 1945 r. Zbiory Edwarda Czwaczki
- Czwarty przedstawia Polski Cmentarz Wojenny na Monte Cassino. Zbiory Edwarda Czwaczki

„Przechodniu powiedz Polsce, żeśmy polegli wierni w jej służbie” - głosi sentencja witająca odwiedzających polski cmentarz na Monte Cassino. Rozpoczęty 17 stycznia 1944 r. bój o strategicznie położone wzgórze na południe od Rzymu, przeszedł do historii jako jedna z najbardziej zaciętych bitew II wojny

światowej.

O sforsowanie tego przejścia walczone od wieków” – pisał najśłynniejszy polski reportażysta wojenny Melchior Wańkowicz. Pod koniec 1943 r. próbujący powstrzymać postęp wojsk alianckich w stronę Rzymu dowódcy niemieccy postanowili bronić się w bardzo trudnym terenie, pełnym wzgórz i trudnych do sforsowania rzek. Tam powstała przecinająca Włochy Linia Gustawa - jedna z najpotężniejszych niemieckich linii obrony w kampanii włoskiej.

Rozpoczęte w styczniu 1944 r. natarcie od początku były niezwykle krwawe. Przeciwnikiem aliantów były zdeterminowane i doświadczone doborowe oddziały niemieckie. W bitwie o Monte Cassino po stronie sprzymierzonych walczyli żołnierze dziesięciu narodowości z pięciu kontynentów. Po wykrwawieniu się oddziałów amerykańskich, brytyjskich, hinduskich, nowozelandzkich alianckie dowództwo zwróciło się z prośbą o włączenie do walki 2. Korpusu Polskiego.

11 maja 1944 r. generał Władysław Anders w rozkazie skierowanym do swoich oddziałów napisał: „Zadanie, które nam przypadło, rozstawi na cały świat imię żołnierza polskiego”. 16 maja żołnierze generała Andersa otrzymali rozkaz szturm na klasztor. Dwa dni później, w samo południe, na gruzach klasztoru Monte Cassino plutonowy Emil Czech odegrał Hejnał Mariacki, ogłaszając zwycięstwo polskich żołnierzy. „Ci żołnierze, zahartowani w wielu bitwach, którzy aż za dobrze poznali wstrząsającą rozrzutność śmierci, na zboczach na Monte Cassino płakali jak dzieci, gdy po latach tułaczki usłyszeli nie z radia, ale z dotąd niezwyciężonej niemieckiej twierdzy głos Polski, melodię hejnału” – wspominał jeden z żołnierzy 2. Korpusu Polskiego.

W bitwie zginęło 923 polskich żołnierzy, 2931 zostało rannych, a 345 uznano za zaginionych. Kilka dni później wojska alianckie przełamały linię Gustawa w całym pasie natarcia. 4 czerwca 1944 r. do Rzymu wkroczyły oddziały amerykańskie.

W najbardziej dramatycznym momencie bitwy Feliks Konarski, żołnierz 2. Korpusu Polskiego, śpiewak i kompozytor w Teatrze Żołnierza Polskiego w Campobasso, słysząc daleki grzmot dział, napisał dwie pierwsze strofy „Czerwonych maków na Monte Cassino”, zapoczątkowując tym samym legendę bitwy oraz Amii Andersa.

Dowódca 2. Korpusu
Polskiego generał
dywizji Władysław
Anders. Zbiory Szkoły
Podstawowej w
Cieszanowie

Polscy pancerniacy
Pułku 4. Pancernego
„Skorpion” po zdobyciu
Monte Cassino, na
zniszczonym czołgu typ
M4A2 „Sherman” III
zbiory Edwarda
Czwaczki

Polscy żołnierze przy
grobie kolegi na
Polskim Cmentarzu
Wojennym w Monte
Cassino, który został
poświęcony 1 września
1945 r. zbiory Edwarda
Czwaczki

Polski Cmentarz
Wojenny na Monte
Cassino zbiory Edwarda
Czwaczki